

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 140/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Martinou Mrázovou, advokátkou, Šoltésovej 2680/20, Bratislava, proti rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 32D/8/2023 z 29. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. septembra 2024, v znení jej doplnenia doručенého ústavnému súdu 25. októbra 2024, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením základného práva podľa čl. 49 ústavy a podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho správneho súdu, ktorým bola sťažovateľka ako súdna exekútorka uznaná vinnou zo závažného disciplinárneho previnenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne mu súdu na ďalšie konanie.

2. V konaní o návrhu ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerka spravodlivosti“) na začatie disciplinárneho konania pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 220 ods. 1 prvej vety v spojení s § 220 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku podanom na najvyššom správne m súde 16. júna 2023 bola sťažovateľka ústavnou sťažnosťou napadnutým rozhodnutím vo výroku I uznaná vinnou, že v bodoch 1, 2, 10, 11 a 12 závažným spôsobom porušila svoju povinnosť bezodkladne oznámiť súdu skutočnosti, pre ktoré je z exekučných konaní vylúčená – príbuzenský vzťah sťažovateľky s konateľom oprávnených právnických osôb a súčasne konateľom právneho zástupcu uvedených spoločností [REDAKOVANÉ], ktorý

je od 1. mája 2010 švagrom sťažovateľky – jej vyplývajúcu z § 30 ods. 3 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017, čím spáchala závažné disciplinárne previnenie podľa § 220 ods. 1 prvej vety v spojení s § 220 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku. Za to jej bolo uložené úhrnné disciplinárne opatrenie podľa § 221 ods. 2 písm. b) v spojení s § 222c ods. 1 Exekučného poriadku, a to peňažná pokuta vo výške 3 300 eur.

3. Sťažovateľka bola napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu vo výroku II oslobodená spod predmetného disciplinárneho návrhu ministerky spravodlivosti, a to vo vzťahu k skutkom v bodoch 3 až 7 týkajúcich sa nevyhotovenia upovedomení o zastavení starej exekúcie a nezaslania ich oprávneným v exekučných konaniach z dôvodu, že skutok, ktorého sa sťažovateľka dopustila, nie je disciplinárnym previnením. V časti skutkov uvedených v bodoch 8 a 9 najvyšší správny súd disciplinárne konanie zastavil pre oneskorené podanie disciplinárneho návrhu.

4. Osobitné miesto v odôvodnení napadnutého rozhodnutia disciplinárny senát venoval úvahám smerujúcim k procesnoprávnemu záveru, že disciplinárny delikt neoznámenia skutočností, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti sťažovateľky (aj nevyhotovenia upovedomenia o zastavení starej exekúcie), má povahu trvajúceho deliktu. V týchto súvislostiach dospel aj k ďalšiemu procesnoprávnemu záveru o včasnosti podania disciplinárneho návrhu (okrem oneskorenia vo vzťahu k skutku 8 a 9). V nadväznosti na vyriešenie predbežných skutočností disciplinárny senát pristúpil k vecnému prieskumu dvoch navrhovaných disciplinárných previnení.

4.1. K skutku neoznámenia zaujatosti súdu sa disciplinárny senát zameril na vyriešenie ním nastolených otázok, a to (i) či bola sťažovateľka povinná oznámiť svoju zaujatosť a bol daný niektorý z dôvodov podľa § 30 ods. 1 Exekučného poriadku, (ii) či mala túto povinnosť aj v prípade, ak sa subjektívne cítila byť vo veci nezaujatá. Pozitívne odpovede na vymedzené otázky vyústili do právneho záveru disciplinárneho senátu o závažnom disciplinárnom previnení sťažovateľky (§ 220 ods. 1 prvej vety v spojení s § 220 ods. 2 prvej vety Exekučného poriadku), prihliadajúc na množstvo exekučných konaní, v ktorých neoznámila skutočností, ktoré by mohli zakladať jej nezaujatosť (29 exekučných konaní), ich dĺžku, závažnosť porušenia povinností podľa § 30 ods. 1 a ods. 3 Exekučného poriadku vrátane formy zavinenia v podobe priameho úmyslu.

4.2. Skutok týkajúci sa nevyhotovenia upovedomenia o zastavení starej exekúcie, ktorého sa sťažovateľka dopustila, nebolo vyhodnotené ako disciplinárne previnenie. Pri riešení rozhodujúcej právnej otázky týkajúcej sa výkladu pojmu „výťažok“ [podľa § 2 ods. 2 písm. f) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov] vychádzal disciplinárny senát z rozhodnutia vo veci sp. zn. 32D/21/2022 z 21. apríla 2023, ktorého závery citované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vzťahol aj na disciplinárnu vec sťažovateľky.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka podala proti I. výroku napadnutého rozhodnutia ústavnú sťažnosť o porušení základného práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 49 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru), v ktorej prostredníctvom troch argumentačných okruhov vysvetľuje, v čom spočíva arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu, ktoré si vyžaduje kasačný zásah ústavného súdu.

5.1. Z obsahu ústavnej sťažnosti možno vyvodit' (prvú) ťažiskovú námietku týkajúcu sa účelového, nesprávneho až arbitrárneho právneho posúdenia disciplinárneho previnenia – neoznámenia zaujatosti súdu – ako trvácего deliktu. Sťažovateľka argumentuje, že disciplinárne previnenie súdneho exekútora spočívajúce v jednorazovom nekonaní (resp. omisívnom konaní) nenapĺňa zákonné znaky tzv. trvácего deliktu. K tomu dopĺňa názor o znaku trvácего deliktu, ktorým je vedomé udržiavanie určitého protiprávneho stavu vykazujúceho znaky časovej continuity, ktoré demonštruje na príklade trestného činu podávania alkoholických nápojov mládeži (§ 175 Trestného zákona). Prezentuje názor, že správne začala premlčacia doba vo vzťahu k daným skutkom plynúť hneď po ich spáchaní, a teda v horizonte niekoľkých dní od prijatia návrhu/poverenia na vykonanie exekúcie. Účelovosť výkladu disciplinárneho senátu bez opory v zákone preto vidí vo svojoľnom „prispôbení“ právnej kvalifikácie skutkov (ako trvácich deliktov) s cieľom súdu sanovať absenciu bdelosti štátu, keďže v opačnom prípade by ju nebolo možné uznať za vinnú z dôvodu premlčania.

5.2. V ďalšej (druhej) časti ústavnej sťažnosti namieta nesprávnu, svojoľnú, extenzívnu a ústavne nekonformnú aplikáciu a interpretáciu § 30 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku účinného v čase, kedy malo dôjsť k disciplinárnemu previneniu. Pri interpretácii znenia týchto právnych noriem akcentuje nevyhnutnú vedomosť súdneho exekútora o existencii dôvodov zakladajúcich jeho vylúčenie, po ktorej nastupuje jeho oznamovacia povinnosť súdu. Keďže sťažovateľka po subjektívnom vyhodnotení možnej existencie okolností zakladajúcich jej vylúčenie tieto ani neidentifikovala, a teda „nemala čo“ exekučnému súdu oznamovať, nemohla ani porušiť zákonom danú oznamovaciu povinnosť. Preto zastáva názor, že nesprávna interpretácia relevantnej právnej normy disciplinárnym senátom založila absolútne nesprávne vyhodnotenie podstatných skutkových okolností a záver o naplnení obligatórnych znakov skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia. Postup najvyššieho správneho súdu vníma ako hrubé zneužitie exaktných procesných pravidiel a procesný postup *ad absurdum*, ak bola uznaná za vinnú zo spáchania disciplinárneho previnenia, ku ktorému ani nedošlo.

5.3. V poslednej (tretej) časti ústavnej sťažnosti namieta porušenie zásad trestného konania, ktoré sa mali podľa jej názoru aplikovať v disciplinárnom konaní, konkrétne uvádza porušenie zákazu analógie v neprospech páchatel'a. Na podklade teoretických úvah o neprípustnosti analógie v trestnom práve, ako aj výňatkov z predloženého právneho stanoviska Právnickej fakulty Univerzity Komenského namieta jednak opätovne nesprávne právne úvahy disciplinárneho senátu týkajúce sa posúdenia skutkov ako trvácего deliktu, a jednak aj riadne nevysporiadanie sa s námietkami sťažovateľkami vo vzťahu k tejto kvalifikácii. Zdôrazňuje pritom zásadnosť vplyvu tohto posúdenia na zánik trestnosti sťažovateľky vo vzťahu k stíhaným skutkom. Okrem toho polemizuje aj podporným argumentom disciplinárneho senátu o tom, že trvácim trestným činom je aj trestný čin neoznámenia trestného činu, a nad rámec rozsahu ústavnej sťažnosti aj s posúdením skutkov nevydania upovedomenia o zastavení starej exekúcie ako trvácich deliktov.

6. V podaní, ktorým sťažovateľka argumentačne dopĺňa ústavnú sťažnosť, zotrváva na svojom závere o ústavnej neudržateľnosti postupu najvyššieho správneho súdu. S upriamením pozornosti na judikatúrne východiská ústavnoprávnej ochrany pri disciplinárnej zodpovednosti podčiarkuje silenosť výkladu trvácего deliktu v spojení s argumentáciou spochybňujúcou túto právnu kvalifikáciu. Po zosumarizovaní v disciplinárnom konaní opomenutých ústavnoprávnych princípov s poukazom na to, že žiadna zaujatosť nebola preukázaná a že k žiadnej ujme na strane povinného či vzniku výhody pre oprávneného nedošlo, považuje postup a rozhodnutie najvyššieho správneho

súdu pri výklade podmienok disciplinárnej zodpovednosti (najmä predlžovanie objektívnej lehoty na podanie disciplinárneho návrhu) za hrubo arbitrárne, formalistické s následkom porušenia základných práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 49 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru) rozhodnutím najvyššieho správneho súdu o závažnom disciplinárnom previnení sťažovateľky v dôsledku nesplnenia povinnosti oznámiť súdu skutočnosť, pre ktorú možno mať pochybnosti o jej nezaujatosti (preukázaný príbuzenský vzťah s účastníkom konania na strane oprávneného a jeho právnym zástupcom).

8. Z ústavnoprávnej argumentácie ústavný súd zistil, že je možné z nej vyabstrahovať dve zásadné sťažnostné námietky. Prvá *procesnoprávna* námietka vychádza zo sťažovateľkinho presvedčenia, že porušenie § 30 ods. 1 a 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 3. 2017 spočívajúce v neoznámení skutočností, pre ktoré je súdny exekútor vylúčený, nemá povahu trvácего deliktu, a preto je posúdenie disciplinárneho senátu v tomto zmysle arbitrárne a neodôvodnené. Druhý *vecný* sťažnostný dôvod sa týka názoru sťažovateľky, že disciplinárny senát ju nesprávne uznal za vinnú, keďže po vlastnom vyhodnotení neexistencie dôvodov na jej vylúčenie svoju oznamovaciu povinnosť ani porušiť nemohla.

9. Systematicky je pre ústavný súd rozhodné odpovedať najprv na prvú sťažnostnú námietku, keďže od nej závisí aj posúdenie včasnosti podania disciplinárneho návrhu. Predmetnú námietku vyhodnotil ako jej hlavný argument uplatnený počas disciplinárneho konania, ktorý potenciálne môže ovplyvniť jeho výsledok. Z tohto dôvodu ide o námietku, ktorá si vyžiadala zo strany najvyššieho správneho súdu obzvlášť prísne a dôkladné preskúmanie s dostatočne a jasne uvedenými dôvodmi, na ktorých založil svoje rozhodnutia. Aj keď v zmysle judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva nie sú všeobecné súdy povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky, z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce.

10. Podstatou v okolnostiach tejto prerokovanej veci je protichodné právne nazeranie na (i) ustálenie povahy disciplinárneho deliktu spočívajúceho v neoznámení skutočností, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti súdneho exekútora, a na to nadväzujúce (ii) posúdenie včasnosti podania disciplinárneho návrhu. Z obsahu sťažnostnej argumentácie vyplýva názor sťažovateľky o poruchovom disciplinárnom delikte, pre ňu z hľadiska možného premlčania posudzovaného skutku priaznivejší, a to naproti trvácemu deliktu v zmysle ustálenia zo strany najvyššieho správneho súdu. Kým sťažovateľka porušenie oznamovacej povinnosti vo vzťahu k časovému limitu spojenému s pojmom „bezodkladne“ považuje za okamih začatia plynutia objektívnej premlčacej lehoty (resp. za okamih dokonania tohto skutku), tak najvyšší správny súd zas za vyvolanie protiprávneho stavu, naďalej udržiavaného. Moment začatia plynutia objektívnej premlčacej lehoty podľa disciplinárneho senátu predstavuje skončenie predmetných exekučných konaní, resp. doručenie upovedomenia návrhu na začatie disciplinárneho konania.

11. Ústavný súd hodnotí posúdenie skutku neoznámenej skutočnosti, pre ktoré možno mať pochybnosti o nezaujatosti sťažovateľky, ako trvajúceho deliktu v bodoch 64 až 69 napadnutého rozhodnutia za ústavne udržateľné a riadne odôvodnené. Za rozhodujúci a podstatný považuje čiastkový záver disciplinárneho senátu, v zmysle ktorého aj po uplynutí „bezodkladnej lehoty“ *trvá* oznamovacia povinnosť súdneho exekútora (bod 66 napadnutého rozhodnutia). Inak povedané, aj keď súdny exekútor bezodkladne (ihneď) neoznámenej skutočnosti, pre ktoré možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, má stále možnosť (povinnosť) sám ukončiť ním vyvolaný a udržiavaný protiprávny stav, a to predovšetkým v záujme rozptýlenia možných pochybností o jeho nestrannosti a nezávislosti v exekučných konaniach. Keďže sťažovateľka si preukázateľne svoju zákonnú oznamovaciu povinnosť nespĺnila, a to nielenže bezodkladne, ale ani počas trvania exekučných konaní, resp. do doručenia upovedomenia o začatí disciplinárneho konania, možno jednoznačne konštatovať ústavnú udržateľnosť záveru disciplinárneho senátu o trvácom delikte a súčasne aj o zachovaní objektívnej premlčacej lehoty, resp. o včasnosti podania disciplinárneho návrhu (bod 69 napadnutého rozhodnutia).

12. Keďže prvý sťažnostný okruh námietok je nedôvodný, ostalo vyhodnotenie druhého sťažnostného dôvodu. Ústavný súd v úsilí poznať a pochopiť vecnú stránku posudzovacej veci aj v tomto okruhu identifikoval rôzny právny náhľad na vecnú rovinu disciplinárneho konania. Hlavná téza sťažovateľkinej obrany, ktorou kládla dôraz na vlastný subjektívny pocit vyúsťujúci do vlastného subjektívneho záveru o neexistencii dôvodu zakladajúceho jej vylúčenie, narazila v disciplinárnom konaní na kategorickosť záveru disciplinárneho senátu o potrebe objektivizovať otázku nestrannosti súdneho exekútora. Na to nadväzujúce úvahy disciplinárneho senátu smerujúce k záveru o závažnosti vedomého neoznámenej týchto skutočností akcentujúce ochranu účastníkov exekučného konania (bod 74 napadnutého rozhodnutia) a nezastupiteľnú úlohu nezávislého exekučného súdu (body 74 a 77 napadnutého rozhodnutia) sú z pohľadu ústavného súdu ústavne udržateľné a dostatočne odôvodnené, a teda preskúmateľné. Aj podľa názoru ústavného súdu musí v záujme dodržania ústavnoprávných garancií nezávislosti a nestrannosti súdneho exekútora, ale aj ústavnoprávnej garancie rovnosti účastníkov exekučného konania prevážiť potreba súdneho vyhodnotenia relevancie objektívne existujúcej skutočnosti (v tomto prípade príbuzenský vzťah sťažovateľky s účastníkom konania a jeho zástupcom v osobe jej švagra) a jej prípadný vplyv na tzv. objektívne zdanie nestrannosti nad akýmkoľvek vágnym subjektívnym dojmom súdneho exekútora.

13. Obrana, ktorou sa sťažovateľka snažila vyvinieť spod disciplinárnej zodpovednosti, nie je spôsobilá zvrátiť disciplinárne odsúdenie. Zo slovného spojenia § 30 ods. 3 Exekučného poriadku (účinného do 31. 3. 2017) *„len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámenej to bezodkladne súdu“* je potrebné ustáliť príkaz a kategorickú oznamovaciu povinnosť, a nie voľnú úvahu súdneho exekútora, či v prípade objektívne existujúcej skutočnosti (ako to bolo aj v prípade sťažovateľky, pozn.) bude alebo nebude súdu tieto skutočnosti oznamovať. Opačný výklad by viedol k všeobecne a široko priznanému diskrečnému priestoru súdneho exekútora a v bezbrehom umožnení porušovať povinnosť oznamovať skutočnosti, pre ktorý je súdny exekútor vylúčený, vo vlastnom subjektívnom presvedčení, že žiaden dôvod neexistuje. Interpretácia prezentovaná sťažovateľkou tiež vedie k narušeniu skutočnej rovnosti účastníkov exekučného konania a znemožneniu súdu plniť svoju zákonom zverenú právomoc spočívajúcu v objektívnom posúdení, či konkrétny príbuzenský vzťah (ne)môže ovplyvniť nestrannosť a nezaujatosť súdneho

exekútora. Tvrdenie sťažovateľky o tom, že k žiadnej ujme na strane povinného ani k vzniku výhody pre oprávneného nedošlo, je pre tento prípad bezpredmetné, keďže tieto otázky neboli a ani nemohli byť riešené v disciplinárnom konaní.

14. S ohľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napádané rozhodnutie nie je ani z hľadiska procesného, ani hmotnoprávneho svojvoľné. Nezistil taký výklad a aplikáciu predmetných právnych noriem Disciplinárneho súdneho poriadku ani Exekučného poriadku rozhodných na posudzovanú vec, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 49 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 7 ods. 1 dohovoru.

15. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu pred tým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú ústavný súd považuje takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutého rozhodnutia. Tak je to aj v tomto prípade. Preto sťažnosť ako celok odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu